

og hvis sikreste Følge turde blive Tilintetgjørelse af det hidtidige Tillids- og Velvilligheds-Forhold, som langt mere end Lovparagrafer har fremmet og fremdeles vil kunne fremme det, man onsker at opnaa: Fæstegaardenes Overgang til Selveiendom for de nuværende Fæstefamilier paa billige Vilkaar.

At Lovforslaget bliver meget væsentligt modificeret ved de af Udvalgets Flertal stillede Ændringsforslag, og at der blandt disse er optaget en enkelt ny Bestemmelse, som vi i og for sig ikke have noget at indvende imod, kan ikke forandre vort Standpunkt ligeoverfor Loven i dens Helhed, idet den dog beholder Karakteren af en ensidig Lændentslov.

(Af Broch):

Medens de Retshforhold, som omhandles i §§ 2—4 af Flertallets Ændringsforslag, ere saa almindelig bekjendte og let overfuelige, at en yderligere mundtlig Forhandling om dem ikke vil frembyde særegen Bænsfelighed, føres man ved § 1 (Lovforslagets § 3) ind paa saa særegne og tilmed i vor Litteratur saa lidet behandlede Spørgsmaal, at det vistnok ikke vil være Gjenstand for Misforstaaelse, om et af Flertallets Medlemmer (Broch) anser det for rigtigst allerede i Betænkningen at fremsætte sin Anskuelse om samme.

Af de Forhandlinger, som have fundet Sted saavel i Landstthinget som Folkethinget, vil det da være bekjendt, at den Anskuelse har trængt sig frem og i senere Aar endog har vidst at gjøre sig gjældende i Administrationen, at Eierne af fæstepligtigt Bøndergods skulde være berettigede til igjennem Udstyknng og Dmdeling at raade over Gaardene paa den Vis, at de ikkun behøvede at levere 1 Td. Hartkorn af sammes Jorder, der da traadte istedet for den gamle Gaard og som saadan vedblev at være fæstepligtig, men kunde frigjøre den øvrige Del af Gaardens Jorder fra Fæstetvang, og naar de blot ikke indlagde samme under Hovedgaarden, kunde benytte den med al Frihed — bortleie den som Huslodder eller vel endog samle den til større Jordbrug.

Det er nu ogsaa almindelig bekjendt, at den Grændse af mindst 20 Tdr. Land bo-

niteret Jord til Tært 24^a (omtrent 4 Tdr. Hartkorn), der ved Forordning 3die Decbr. 1819 blev fastsat for Selveiergaardenes Udstyknng, ingenlunde er bleven overholdt i Praxis, men at der med stor Leethed kan erholdes Tilladelse til at gaa ned under dette Maaal, ja endog saa til 1 Td. Hartkorn. Ved et Cirkulære fra Indenrigsministeriet af 26de Marts 1861 angaaende de Grundsætninger, der følges ved Afgjørelsen af Sager om Landetendommens Udstyknng, og som i saa Henseende ikkun gjentager, hvad der allerede var sagt i et Cirkulære af 30te Novbr. 1852, opfordres saaledes samtlige Landets Amtmænd til, da Ministeriet har Grund til at antage, at endog iblandt dem, der jevnlgt beskæftige sig med Udstyknngsager, herfter ikke lidet uklare Anskuelser desangaaende, at betyde de autoriserede Landmaalere og Landinspektører, at de i deres Andragender om Approbation paa Udstyknng, hvorved der ikke leynes den lovbestalede Hovedparcel, maa erklære sig villige til at løse Bevilling med 14 Rd. 48 Sk., og det udtales derhos, at Approbation paa Udstyknng, hvorved Gaarden vilde blive nedlagt, o: hvorved der ikke bliver nogen Hovedparcel tilbage med mindst 1 Tønde Hartkorn, i Reglen ikke vil kunne forventes. Det er ligeledes for Fæstegodssets Bedkommende ikke noget Nyt, at det i Administrationen er blevet forudsat, at en Godseier, naar blot ingen Gaard nedlægges, og Jord og Hartkorn holdes i rigtig Forhold til hinanden, isvrigt er berettiget til at omdele Fæstejorden og saaledes at formindste en Gaards Jordtillæg til 1 Tønde Hartkorn. Det følger heraf, at det Quantum Jord, der henligger til Landets Bøndergaarde, kan blive betydelig formindstet, og det vil være Landstthinget bekjendt, at der til forskjellige Tider har været Spørgsmaal om at søge dette Forhold forandret (sfr. Lovudkast om Jordeiendommens Udstyknng og Sammenlægning, forelagt Rigsdagen; Departementstidenden 1851 Nr. 58 og 59 ff.). Derimod vil det vistnok være kommet Mange overraskende, at det nu endog saa forlyder at skulle være administrativ Grundsætning, at al den Jord, der saaledes ved Udstyknng eller Dmdeling kan frastilles de fæste-